

Η κοινωνική οικονομία αποτελεί πλέον μια κύρια έκφραση των νέων μορφών διακυβέρνησης της παραγωγής και της διευρυμένης αναπαραγωγής από τη στιγμή που με κύρια αναφορά της τη δημοκρατική συμμετοχή, καταφέρνει να αναπτύσσεται στις περιοχές αυτές όπου το κράτος και η ιδιωτική οικονομία δεν εισέρχονται λόγω της αδυναμίας δημιουργίας κερδοφορίας ή της περιορισμένης δυνατότητας διείσδυσης.

Είναι γεγονός ότι μεγάλοι μητροπολιτικοί δήμοι, όπως η Αθήνα, αποτελούν προνομιακά πεδία για την ανάπτυξη του τρίτου αυτού τομέα της οικονομίας, αναλαμβάνοντας δράσεις που επαναπροσδιορίζουν τη σχέση του πολίτη με το κυρίαρχο οικονομικό σύστημα και που μεταφράζουν την κοινωνική πολιτική σε τοπική ανάπτυξη, σε εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων, σε ενδυνάμωση του κοινωνικού κεφαλαίου, σε ενίσχυση της δημοκρατικής συμμετοχής.

Μία τέτοια δράση αποτελεί το «κοινωνικό παντοπωλείο», το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας σε συνεργασία με μεγάλη αλυσίδα super market. Πρόκειται για θεσμό πρωτοποριακό που καλύπτει τις ανάγκες 200 πολυμελών οικογενειών σε είδη πρώτης ανάγκης. Τα είδη προσφέρονται εντελώς δωρεάν, η δε αξία τους ποικίλει ανάλογα με τον αριθμό των μελών κάθε οικογένειας, ενώ θεσπίστηκε ειδικός κανονισμός για την επιλογή των δικαιούχων που εξασφαλίζει τη διαφάνεια και την κοινωνική ιεράρχηση. Ήδη, ο θεσμός απέδωσε τα μέγιστα κατά τον πρώτο μήνα λειτουργίας του.

Με την ίδια λογική, της πρόληψης των κοινωνικών ανισοτήτων, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ειδικό πρόγραμμα για τους άστεγους. Εκπονήθηκαν επιστημονικές μελέτες, σχεδιάστηκαν και υλοποιούνται εξαιρετικής σημασίας προγράμματα για την «απάλυνση» των επιπτώσεων από τα φαινόμενα οικονομικής ανέχειας και συγκεντρώθηκαν πόροι που χρησιμοποιήθηκαν από το Ίδρυμα Αστέγων για τις δραστηριότητές του. Προς αυτήν την κατεύθυνση αναπτύχθηκε σε νέες βάσεις η ανοιχτή σίτιση που πραγματοποιείται σε ειδικές ανακαινισμένες εγκαταστάσεις (Σοφοκλέους και Πειραιώς), οι οποίες το 2007 έφθασαν να εξυπηρετούν 1.500 άτομα ημερησίως. Οι εγκαταστάσεις αυτές ανακαινίστηκαν εκ βάθρων το 2007 ώστε να χρησιμεύουν και για τις περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών. Ταυτόχρονα, σχεδιάστηκε με διεθνή πρότυπα και δημιουργήθηκε ανοιχτός και φυλασσόμενος χώρος υποδοχής αστέγων και αναξιοπαθούντων συμπολιτών μας έκτασης 1,5 στρεμμάτων που λειτουργεί ολόκληρο το εικοσιτετράωρο.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Ίδρυματος Αστέγων οργανώθηκαν πρωτοποριακές υπηρεσίες με έμφαση στις κοινωνικές παροχές. Χαρτογραφήθηκε η υπάρχουσα κατάσταση, εκπονήθηκαν μελέτες για το σύνολο των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο δήμος στα όριά του και ήδη προσφέρονται ενδύματα, υποδήματα και διάφορα άλλα καταναλωτικά είδη σε αδύναμα οικονομικά νοικοκυριά Ελλήνων και αλλοδαπών.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στέγασης της πιο ευάλωτης ομάδας αστέγων που είναι οι ηλικιωμένοι, διατέθηκε πολυώροφο κληροδότημα επί της οδού Πατησίων, όπου δημιουργείται η «Εστία των Αθηνών». Με σύγχρονες υποδομές, πλήρη ιατροκοινωνική και ψυχολογική κάλυψη, ειδικούς χώρους ψυχαγωγίας, υγιεινής και διατροφής, ο ξενώνας αυτός θα φιλοξενεί 60 με 70 ηλικιωμένους και απόρους συμπολίτες μας. Το έργο θα ολοκληρωθεί εντός του έτους.

Συνεχίστηκαν τα προγράμματα στέγασης που καλύπτουν 180 άστεγους σε δυο ξενώνες στο κέντρο της πόλης. Σχεδιάστηκε, ωστόσο, ειδικό πρόγραμμα εθελοντισμού το οποίο ξεκίνησε το Μάρτιο 2007. Στο ειδικό αυτό εθελοντικό πρόγραμμα συμμετέχουν 300 εθελόντριες, οι οποίες παρέχουν καθημερινά τις υπηρεσίες τους στο κέντρο σίτισης, στους ξενώνες και στα προγράμματα δρόμου της κοινωνικής υπηρεσίας.

Βασικό σημείο αναφοράς των κοινωνικών δράσεων του δήμου Αθηναίων αποτελούν και τα ναρκωτικά ως κοινωνικό φαινόμενο και κοινωνική πραγματικότητα. Κατά τη διάρκεια του

2007, τα 4 Κέντρα Πρόληψης για τα ναρκωτικά του δήμου Αθηναίων πραγματοποίησαν 536 διδακτικές ώρες για την πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών σε 975 μαθητές των Δημοτικών, Γυμνασίων και Λυκείων του δήμου μας, καθώς και 175 ώρες σε 140 νηπιαγωγούς, δασκάλους, και καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ο συνολικός αριθμός των επωφελούμενων αυξήθηκε πάνω από 10% σε σχέση με το 2006. Επιπλέον, στο πλαίσιο της παροχής υποστήριξης και συμβουλευτικής σε χρήστες ναρκωτικών στο δρόμο (streetwork), υποστηρίχθηκαν το 2007 περισσότεροι από 400 χρήστες, αριθμός αυξημένος κατά 45% σε σχέση με το 2006, όπου υποστηρίχθηκαν 275 χρήστες. Επίσης, υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση με τον ΟΚΑΝΑ ύψους ενός εκατ. ευρώ το χρόνο για τη συνέχιση της λειτουργίας των 4 Κέντρων Πρόληψης, αλλά και τη δημιουργία 3 νέων κέντρων πρόληψης στα δημοτικά διαμερίσματα που δεν υπήρχαν (Κολωνός, Κυψέλη, Αμπελόκηποι).

Βασικό στόχο, αποτελεί η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου προγράμματος καταπολέμησης της χρήσης ναρκωτικών από τους εφήβους που θα αποτελεί την πρώτη τέτοιου είδους δομή ανεξάρτησης σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα μας, αλλά και μια πρότυπη μονάδα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Ήδη, από το Σεπτέμβριο του 2007 παραχωρήθηκε στο δήμο Αθηναίων μία έκταση 14,3 στρεμμάτων (παλαιό Αναμορφωτήριο Θηλέων) και έχει ξεκινήσει η αναμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, ενώ ολοκληρώνεται η κτιριολογική μελέτη ώστε σύντομα να ξεκινήσει η λειτουργία του κέντρου ανεξάρτησης. Οι επωφελούμενοι από τη λειτουργία του κέντρου θα είναι 1.170 χρήστες και οικείοι τους το χρόνο. Στην πραγματοποίηση του μεγάλοπνοου αυτού προγράμματος, θα συμβάλλει η προγραμματική σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ του δήμου Αθηναίων και του υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για 5 χρόνια, αρχής γενομένης από το Μάρτιο του 2008 και αυτομάτως ανανεούμενη στο τέλος κάθε πενταετίας.

Είναι γεγονός ότι στόχοι όπως η μείωση του αποκλεισμού, της περιθωριοποίησης, της ανεργίας και η αύξηση της κοινωνικής ανάπτυξης δεν επιτυγχάνονται από τη μια ημέρα στην άλλη. Πρέπει να βρίσκονται στη λογική του σχεδιασμού της κοινωνικής πολιτικής και να αποτελούν ενεργά μέρη των δράσεων και των πρωτοβουλιών της διοίκησης, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Η τοπική αυτοδιοίκηση, και ιδιαίτερα οι μεγάλοι μητροπολιτικοί δήμοι όπως η Αθήνα, οφείλει να εξελιχθεί σε καταλύτη για την ανάπτυξη κοινωνικών επιχειρήσεων, οι οποίες θα μπορούν, με απόλυτη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, να διαχειρίζονται και να υλοποιούν τις κοινωνικές τους δράσεις. Ο ρόλος των δήμων είναι από τη μια πλευρά να αναπτύξουν όλες τις απαραίτητες κοινωνικές υποδομές που θα εξασφαλίσουν τη λειτουργία των κοινωνικών δράσεων και από την άλλη πλευρά να ενισχύσουν και να

εγγυηθούν τη συμμετοχή των πολιτών για τη δημιουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις που πρέπει να λειτουργούν με κριτήρια αγοράς, χωρίς όμως να έχουν σκοπό το κέρδος, αποτελούν τη μετεξέλιξη των κοινωνικών ομάδων συλλογικής έκφρασης και συμμετοχής και θα εγγυηθούν τη συνέχεια των κοινωνικών δράσεων αξιοποιώντας τις κοινωνικές.